

ZAKAJ TELEVIZORJI IN RAČUNALNIŠKI EKRANI SPADAJO MED NEVARNE ODPADKE?

Starejši televizijski sprejemniki, računalniški ekrani in drugi zasloni vsebujejo nekatere nevarne komponente, ki ob nepravilnem ravnanju po končani življenjski dobi, lahko predstavljajo nevarnost okolju in ljudem.

V kolikor jih ne oddamo **v zbirne centre ali trgovcem ob nakupu novih (podobnih) produktov**, temveč jih odvržemo med mešane komunalne odpadke ali razstavljamo, nevarni deli končajo v naravi ali na odlagališčih, tam pa lahko onesnažijo okolje in ogrozijo zdravje ljudi.

Ločeno zbiranje in recikliranje tovrstnih odpadkov s strani pooblaščenih oseb, pripomore k nadzorovanemu upravljanju z nevarnimi snovmi in omogoča možnost nadaljnje uporabe velikega dela sestavin. Z ločenim zbiranjem in kasnejšo reciklažo pripomoremo k ohranjanju naravnih virov, še posebej redkih materialov, s čimer zmanjšujemo stroške izdelave novih produktov in delujemo okolju prijaznejše.

Med koristne materiale iz katerih so sestavljeni TV sprejemniki in računalniški zasloni ter jih lahko po procesu reciklaže ponovno uporabimo, spada plastika, različne vrste barvnih in nebarvnih kovin, steklo, ipd.

Ponovno je mogoče uporabiti tudi posamezne dele, ki vsebujejo nevarne snovi. Katodne cevi odpadnih TV sprejemnikov je mogoče v celoti reciklirati ter iz njih izdelati enake ali podobne izdelke. S tem preprečimo onesnaževanje okolja s svincem in prekomernega izkoriščanja naravnih virov. Svinčeve komponente, ki jih ni mogoče uporabiti za izdelavo novih TV sprejemnikov, pa se lahko uporabijo pri izdelavi avtomobilskih akumulatorjev.

Nevarne snovi, ki se nahajajo v odpadnih televizorjih in računalniških ekranih, zaradi katerih moramo z njimi ravnati še posebej pazljivo:

- **Svinec** - prisoten je v steklenem delu katodne cevi (CRT) starih, analognih TV zaslonov. Uporabljen je za zaščito uporabnikov pred sevanjem, ki ga ustvarjajo katodne cevi med delovanjem. Kljub temu, da se novi katodni monitorji ne prodajajo več, je velik delež le teh zastopan med odpadki, saj jih uporabniki še vedno menjajo in nadomeščajo z novimi - ravnimi zasloni.
Svinec se nahaja tudi v elektronskem vezju, tako da tudi LCD zasloni (sicer v manjši meri) še vedno lahko vsebujejo sledove svinca.
- **Živo srebro:** uporablja se predvsem v LCD zaslonih in sicer v lučeh za osvetljevanje zaslona. Živo srebro je izjemno strupeno, zato reciklažno podjetje pred reciklažo najprej odstrani luči iz zaslonov.
- **Brominirani zaviralci gorenja**, ki se v obliki premaza nahajajo v notranjih komponentah televizorjev in ekranov, občasno pa celo na zunanjih plastičnih površinah. Zaviralci gorenja preprečujejo nastanek požara v primeru kratkega stika.
- **Krom:** nahaja se v kovinskih ploščah in ohišju zaslonov. Uporablja se za učinkovitejše strjevanje plastike ter kot zaščita kovinskih plošč pred korozijo.
- **Berilij:** pogosto ga najdemo v matičnih ploščah in priključkih.
- **Kadmij:** je sestavni del čipov, polprevodnikov, infrardečih detektorjev, stabilizatorjev ter kablov in žic.

Več o ločevanju odpadnih električnih in elektronski naprav in ostalih vrst odpadkov lahko preberete na <http://ozavescen.si/>.